

Plnenie pravidla vyrovnaného rozpočtu za rok 2018

November 2019

Obsah

ZHRNUTIE	3
I. AKTUALIZÁCIA HODNOTENIA PRAVIDLA O VYROVNANOM ROZPOČTE	4
I.1. Vývoj štrukturálneho deficitu	4
I.2. Plnenie výdavkového pravidla	6
I.3. Posúdenie výrazného odchylenia	8
I.4. Dodatočne identifikované faktory	8
I.5. Celkové hodnotenie	9
I.6. Návrh princípov korekčného mechanizmu	9
Príloha 1 - Postup pri hodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte	11
Príloha 2 - Výnimočné okolnosti	14
Príloha 3 - Výpočet štrukturálneho salda	15
Príloha 4 - Plnenie výdavkového pravidla	18

ZHRNUTIE

Transpozícia Zmluvy o stabilite, koordinácii a správe v Hospodárskej a menovej únii zaviedla v roku 2014 do národnej legislatívy Pravidlo o vyrovnanom rozpočte. Tým sa aktuálne rozumie dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa (MTO), v podobe štrukturálneho deficitu verejnej správy najviac vo výške 0,5 % HDP, respektíve adekvátne rýchly postup k jeho dosiahnutiu do roku 2019.

Štrukturálny deficit dosiahol v roku 2018 úroveň 1,6 % HDP, čím došlo k výraznému odchýleniu (o 0,6 % HDP) od požadovanej konsolidačnej trajektórie. Druhý sledovaný indikátor, výdavkové pravidlo, je taktiež vo výraznom odchýlení (o 1,1 % HDP). Celkové hodnotenie, ktoré zohľadňuje dodatočné faktory nad rámec jesennej notifikácie Eurostatu, potvrdzuje výrazné odchýlenie štrukturálneho salda na úrovni -0,6 % HDP. V prípade výdavkového pravidla sa zvyšuje výrazné odchýlenie na -1,3 % HDP.

Na základe výrazného odchýlenia v oboch sledovaných indikátoroch, a v súlade s tzv. rozhodovacou maticou Paktu stability a rastu (Príloha 1), MF SR navrhuje spustenie korekčného mechanizmu. Korekčný mechanizmus bude stanovený v podobe nominálneho limitu výdavkov v roku 2020¹ na úrovni celej verejnej správy, zodpovedajúci dosiahnutiu štrukturálneho deficitu na úrovni 0,5 % HDP.

TABUĽKA 1 - Hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte v národnej metodike (% HDP)

		Finálne hodnotenie
% HDP		2018
1	Stanovená úroveň strednodobého cieľu (MTO) v oblasti štrukturálneho salda	-0,5
2	Štrukturálne saldo (ŠS - národná metodika)	-1,6
3 (áno ak 2=>1)	Dosiahnuté MTO?	nie
4	Požadovaná úroveň ŠS podľa rovnomernej cesty do 2019 (referenčná hodnota podľa národnej metodiky)	-1,0
Vývoj štrukturálneho salda oproti referenčnej hodnote		
5 = 2 - 4	Odchýlenie od referenčnej hodnoty ŠS (kumulatívne od roku 2015)	-0,6
A.	Hodnotenie odchýlenia vo vývoji ŠS oproti referenčnej hodnote (ak 5 => 0 je v súlade, ak 5 je v rozmedzí od 0 po -0,5 ide o nevýrazné odchýlenie, ak 5 je rovné alebo nižšie ako -0,5 výrazné odchýlenie)	Výrazné odchýlenie*
* vyžaduje si celkové hodnotenie		
Výdavkové pravidlo		
6	Odchýlenie od Výdavkového pravidla (jednoročný horizont - rok 2018)	-0,9
7 = kumul. r. 6	Odchýlenie od Výdavkového pravidla (kumulatívne od roku 2015)	-1,1
B.	Hodnotenie výdavkového pravidla (ak 7 => 0 je v súlade, ak 7 je v rozmedzí od 0 po -0,5 ide o nevýrazné odchýlenie, ak 7 je rovné alebo nižšie ako -0,5 výrazné odchýlenie)	Výrazné odchýlenie*
* vyžaduje si celkové hodnotenie		
Celkové hodnotenie po zohľadnení dodatočných faktorov (ak je identifikované odchýlenie pri jednom z hodnotených indikátorov dochádza k celkovému hodnoteniu)		
8	Odchýlenie od ŠS (po zohľadnení dodatočných faktorov)	-0,6
9	Odchýlenie od VP (po zohľadnení dodatočných faktorov)	-1,3

Zdroj: MF SR

¹ Obdobie trvania korekčného mechanizmu sa stanoví na celý rok 2020.

I. AKTUALIZÁCIA HODNOTENIA PRAVIDLA O VYROVNANOM ROZPOČTE

Predbežné hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2018, zverejnené v júni tohto roka, identifikovalo v plnení pravidla o vyrovnanom rozpočte nevýraznú odchýlku v oboch sledovaných indikátoroch. V súlade s rozhodovacou maticou Paktu stability a rastu tak MF SR nepristúpilo k spusteniu korekčného mechanizmu. Aktualizáciu júnového hodnotenia má MF SR zákonnú povinnosť každoročne zverejniť do konca novembra. Táto aktualizácia zahŕňa októbrovú notifikáciu Eurostatu, ktorá spresňuje bilanciu príjmov a výdavkov verejnej správy za rok 2018 a taktiež reviduje úroveň hrubého domáceho produktu (HDP).

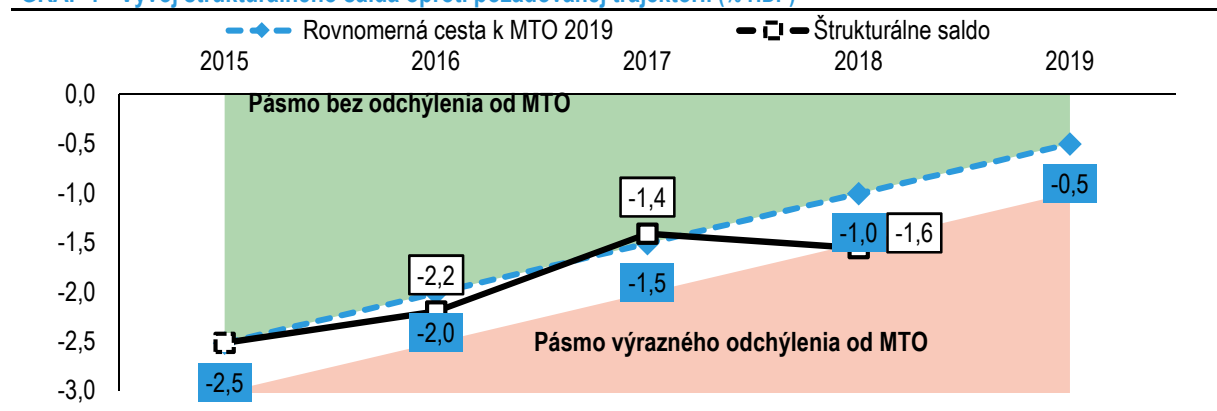
V porovnaní s predbežným hodnotením z júna dochádza k zvýšeniu odchýlenia od cesty k MTO v oboch indikátoroch – štrukturálneho salda aj výdavkového pravidla. Negatívna revízia nominálneho salda, po započítaní transakcií na samostatných účtoch a hĺbkovej revízii vládnych účtov (tzv. benchmarková revízia), ako aj aktualizácia vplyvu ekonomického cyklu, sa pretavili do zvýšenia štrukturálneho deficitu o 0,6 p. b. HDP. V prípade výdavkového pravidla dochádza oproti júnovému hodnoteniu k dodatočnému navýšeniu odchýlenia o 0,6 p. b. HDP, čo vysvetľuje najmä revidovaný, vyšší rast upravených verejných výdavkov vyplývajúci tiež z benchmarkovej revízie. **Finálne hodnotenie štrukturálneho salda ako aj výdavkového pravidla poukazuje na výrazné odchýlenie a potrebu spustenia korekčného mechanizmu.**

I.1. Vývoj štrukturálneho deficitu

V súlade s výkladom Fiškálneho kompaktu a jeho transpozíciou do národnej legislatívy má byť rozpočet verejnej správy vyrovnaný alebo prebytkový, resp. má byť dosiahnutý adekvátny postup k jeho splneniu. Zákon o rozpočtových pravidlách definuje vyrovnaný rozpočet ako dosiahnutie štrukturálneho deficitu minimálne vo výške 0,5 % HDP². Ak k dosiahnutiu strednodobého cieľa ešte nedošlo, vyhodnocuje sa priebežné smerovanie, teda či štrukturálne saldo smeruje k požadovanému cieľu dostatočne rýchlo (viac v Prílohe 3).

MF SR konštatuje, že vo vývoji štrukturálneho salda za rok 2018 bolo identifikované výrazné odchýlenie od požadovanej trajektórie k MTO (-0,6 % HDP). Na základe údajov z jesennej notifikácie Eurostatu a po zohľadnení vývoja cyklickej zložky a jednorazových efektov dosiahol štrukturálny deficit za rok 2018 úroveň 1,6 % HDP, zodpovedajúci medziročnej expanzii na úrovni 0,1 % HDP. Stanovená rovnomerná trajektória požadovala dosiahnutie štrukturálneho deficitu na úrovni 1,0 % HDP. K vyššej úrovni štrukturálneho schodku v porovnaní s nominálnym schodkom prispela v roku 2018 skutočnosť, že ekonomika bola naďalej nad svojim potenciálom (viď Tabuľka 2).

GRAF 1 - Vývoj štrukturálneho salda oproti požadovanej trajektórii (% HDP)

Zdroj: MF SR

² Resp. 1 % HDP, v prípade, ak je dosiahnutá výška dlhu verejnej správy výrazne nižšia ako 60 % HDP a v súvislosti s dlhodobou udržateľnosťou existujú minimálne riziká.

TABUĽKA 2: Hodnotenie štrukturálneho salda podľa národnej metodiky (ESA2010, % HDP)

	2015	2016	2017	2018
1. Saldo verejnej správy	-2,7	-2,5	-1,0	-1,1
2. Cyklická zložka	-0,2	-0,1	0,4	0,5
3. Jednorazové a dočasné efekty	0,0	-0,1	0,0	0,0
4. Štrukturálne saldo (1-2-3)	-2,5	-2,2	-1,4	-1,6
5. Konsolidačné úsilie	0,4	0,3	0,8	-0,1
6. Rovnomerná cesta k MTO 2019		-2,0	-1,5	-1,0
7. Vyhodnotenie súladu štrukturálneho salda* (4-6)		-0,2	0,1	-0,6

* ide o vyhodnotenie odchylenia od rovnomernej cesty, ((7) >=0) súlad s pravidlom, (0 >(7)>-0,5) nevýrazné odchylenie, ((7)<=-0,5) výrazné odchylenie

Zdroj: MF SR

BOX - Vyhodnotenie plnenia rozpočtu v roku 2018 podľa scenára nezmenených politík

Analytický³ scenár nezmenených politík (no-policy-change alebo NPC) sa pripravuje v rámci hodnotenia pravidla o vyrovnanom rozpočte, za účelom vyčíslenia opatrení vo verejnej správe v hodnotenom roku. Porovnaním NPC scenára s výslednou hodnotou jednotlivých príjmových a výdavkových položiek v roku 2018 umožňuje analyticky lepšie kvantifikovať vplyvy fiškálnej politiky vlády v roku 2018.

Oproti predpokladu NPC bol výsledný deficit v roku 2018 vyšší o 0,9 % HDP. Táto hodnota zohľadňuje opatrenia vlády uskutočnené v roku 2018 nad rámec prirodzeného vývoja ekonomiky a platnej legislatívy pred rokom 2018. Mieru konsolidácie v roku 2018 oproti scenáru nezmenených politík pozitívne ovplyvnili opatrenia v oblasti nedaňových príjmov (+0,1 % HDP), negatívne pôsobili opatrenia v oblasti daňových príjmov (-0,1 % HDP). Na výdavkovej strane boli oproti NPC vyššie prevádzkové náklady ako aj investície verejnej správy. Výdavky na nákup tovarov a služieb, ako aj ostatné bežné transfery, rástli silnejšie v porovnaní s rastom spotrebiteľských cien (+0,2 % HDP, resp. +0,4 % HDP). Kapitálové výdavky rástli najmä vďaka obciam, pre ktoré to bol volebný rok (spolu +0,3 % HDP).

TABUĽKA 3 - Zoznam opatrení v roku 2018 (ESA2010, skutočnosť oproti NPC scenáru)

	mil. eur	% HDP
1. Príjmy verejnej správy	1	0,00
Daňové príjmy	-177	-0,20
z toho: Opatrenia na zvýšenie efektívnosti výberu DPH	-57	-0,06
z toho: Zrušenie daňovej licencie	-100	-0,11
z toho: Zvýšenie odpočtu výdavkov na VaV	-15	-0,02
Sociálne a zdravotné odvody	34	0,04
z toho: Zmeny odvodovo odpočítateľnej položky (zmena výpočtu, zrušenie pre zamestnávateľov a zavedenie pre dôchodcov)	35	0,04
Nedaňové príjmy	107	0,12
z toho: vyššie príjmy ŽSR	78	0,09
Granty a transfery	37	0,04
2. Výdavky verejnej správy	829	0,92
Kompenzácie zamestnancov	50	0,06
Medzispotreba	157	0,17
z toho ŠR	103	0,11
z toho ZZ	53	0,06
Subvencie	12	0,01
Sociálne transfery	5	0,01
Ostatné bežné transfery	357	0,40

³ Interpretácia výsledkov si vyžaduje určitú mieru obozretnosti, keďže jednotná metodika pre zostavenie NPC scenára nie je definovaná.

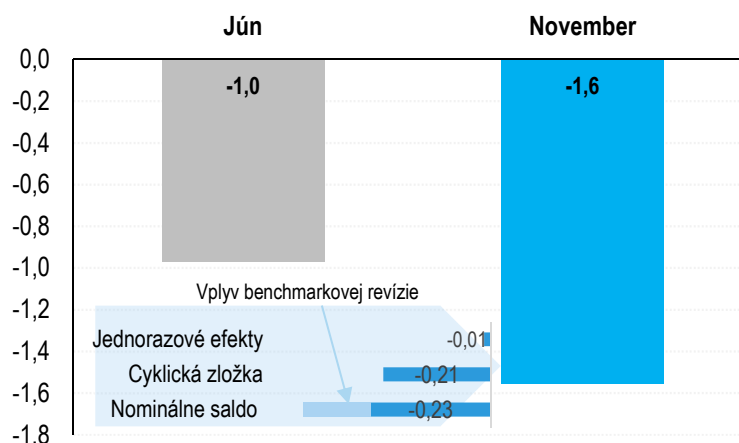
z toho ŠR	348	0,39
Kapitálové výdavky	249	0,28
z toho: obce + dopravné podniky obcí	232	0,26
3. Spolu (1+2)	-828	-0,92

Pozn.: ide o vplyvy na saldo VS, (+) znamená zníženie a (-) zvýšenie salda
Mierne rozdiely v súčtových riadkoch môžu vzniknúť kvôli zaokrúhľovaniu. Rozdiely v zahrnutých opatreniach sú spôsobené metodikou NPC.

Zdroj: MF SR, ŠÚ SR

Oproti predbežnému hodnoteniu z júna došlo v roku 2018 k prehodnoteniu štrukturálneho schodku nahor o 0,6 p. b. HDP. Toto zvýšenie štrukturálneho schodku odráža dva primárne dôvody. Prvým je spresnenie výšky nominálneho deficitu v októbrovej notifikácii Eurostatu (o 0,36 p. b. HDP). Tento vplyv je spôsobený najmä zvýšením deficitu o 0,26 % HDP započítaním transakcií na samostatných účtoch a taktiež dodatočným zvýšením o 0,13 % HDP kvôli benchmarkovej revízii Eurostatu. Druhým primárnym dôvodom navýšenia štrukturálneho salda je aktualizácia cyklickej zložky smerom k výraznejšiemu prehrievaniu ekonomiky s vplyvom 0,21 % HDP na štrukturálne saldo. Zvýšenie cyklickej zložky vychádza najmä z revízie vývoja spotreby domácností v rámci benchmarkovej revízie a aktualizácie makroekonomickej prognózy v septembri.

GRAF 2: Faktory ovplyvňujúce štrukturálne saldo oproti júnovému hodnoteniu (% HDP)

Zdroj: MF SR

I.2. Plnenie výdavkového pravidla

Výdavkové pravidlo (viď tabuľka nižšie) stanovuje, že tempo rastu výdavkov očistené o výdavkové položky mimo kontroly vlády, diskrečné príjmové opatrenia, jednorazové vplyvy a metodické úpravy, by malo zodpovedať približne rastu potenciálu ekonomiky. V prípade, že zatiaľ nedošlo k dosiahnutiu strednodobého cieľa, limit na vývoj takto upravených výdavkov sa ďalej znižuje. Slovensko zatiaľ nedosiahlo svoj strednodobý cieľ. Povolený nárast upravených výdavkov sa preto z úrovne potenciálneho rastu ekonomiky upravuje tak, aby zohľadňoval aj požadovanú konsolidáciu smerom k MTO, určenú stanovenou trajektóriou (riadok 18 v tabuľke nižšie).

Pri posúdení výdavkového pravidla bolo identifikované kumulatívne výrazné odchylenie vo výške -1,1 % HDP. V roku 2018 rástli upravené výdavky medziročne o 2,5 p. b. rýchlejšie, než umožňovalo výdavkové pravidlo. Na hodnotenom horizonte za roky 2016-2018 tento vývoj kompenzuje sčasti pomalší rast výdavkov v roku 2017, kedy k súladu s pravidlami pomohlo aj prijatie viacerých príjmových opatrení. Vývoj upravených výdavkov kumulatívne je vo výsledku značne nad hranicou výrazného odchylenia.

TABUĽKA 4 - Hodnotenie výdavkového pravidla (mil. eur)

	2016	2017	2018
Makroekonomické predpoklady			
Potenciálny rast HDP (v %)	2,9	2,8	3,2
HDP deflátor (v %)	-0,5	1,2	2,1
HDP v bežných cenách	81 038	84 517	89 721
Výdavkový agregát			
1. Celkové výdavky	34 533	35 026	37 521
2. Úrokové náklady	1 373	1 217	1 207
3. Výdavky kryté EÚ zdrojmi (celkové)	796	632	957
z toho: Výdavky kryté EÚ zdrojmi (kapitálové)	507	440	749
4. Kapitálové výdavky kryté národnými zdrojmi	2 251	2 411	2 604
5. Vyhladené kapitálové výdavky (nár. zdroje 4-ročný pohyblivý priemer)	2 172	2 396	2 504
6. Cyklické výdavky na dávky v nezamestnanosti	-30	-51	75
7. Výdavky plne kryté automatickým zvýšením príjmov	0	0	0
8. Primárny výdavkový agregát (1-2-3-4+5-6-7)	32 315	33 214	35 181
9. Medziročná zmena primárneho výdavkového agregátu ($8_t - 8_{t-1}$)	761	898	1 968
10. Zmena v príjmoch z titulu diskrečných príjmových opatrení	21	239	-149
11. Jednorazové opatrenia na príjmovej strane (len ak zároveň aj DRM)	0	0	0
12. Jednorazové opatrenia na výdavkovej strane	46	0	0
13. Metodické vplyvy	47	16	-82
14. Nominálny rast agregátu výdavkov očisteného o príjmové opatrenia ($((8_t - 10_t - 11_t + 13_t) - 12_t) / (8_{t-1} - 12_{t-1}) * 100$)	2,0	2,1	6,6
15. Medziročná zmena deflátoru	-0,5	1,2	2,1
16. Reálny rast agregátu výdavkov očist' o príjmové opatrenia (14-15)	2,5	0,9	4,5
17. Miera potencionálneho rastu HDP	2,9	2,8	3,2
18. Zníženie rastu výdavkov - zmena štruktúrného salda ($(1_{t-1} - 2_{t-1}) / HDP_{t-1}$)	1,3	1,3	1,3
19. Výdavkové pravidlo (17-18)	1,6	1,5	1,9
20. Odchýlenie od výdavkového pravidla v % HDP ($((19_t - 16_t) * 8_{t-1} / HDP_t)$)	-0,3	0,2	-1,0
21. Splnenie výdavkového pravidla	nie	áno	nie
22. Hodnotenie súladu s výdavkovým pravidlom v % HDP (kumulatívne)	-0,3	-0,1	-1,1
23. Splnenie výdavkového pravidla (kumulatívne)	nie	nie	nie

Poznámka: Mierne rozdiely v súčtových riadkoch môžu vzniknúť kvôli zaokrúhľovaniu. Uvádza sa len jedno desatinné miesto.

Zdroj: MF SR

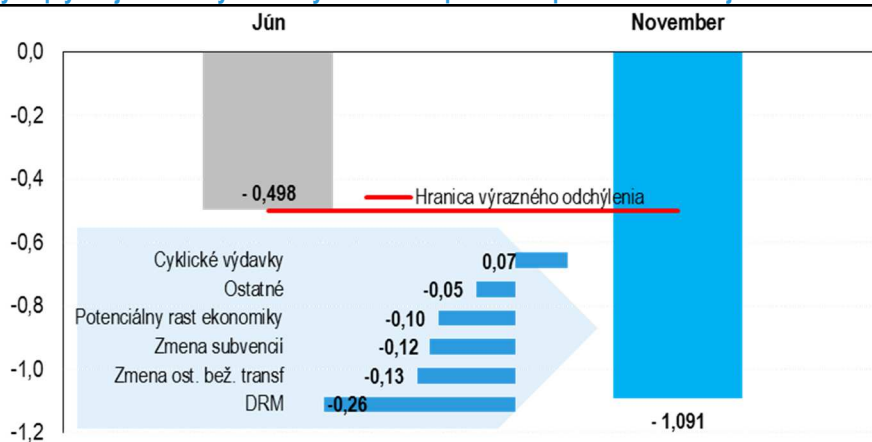
V porovnaní s predbežným júnovým hodnotením došlo k zvýšeniu odchýlenia v plnení výdavkového pravidla o približne 0,6 % HDP. Indikátor sa výraznejšie odchyľuje najmä z dôvodu benchmarkovej revízie, ktorá zvýšila kumulatívny rast výdavkov verejného sektora napr. cez zaznamenanie subvencií na tzv. zelenú energiu⁴ (0,12 % HDP), ako aj zvýšenie rastu ostatných bežných transferov (0,13 % HDP). Benchmarková revízia výrazne ovplyvnila aj odhad medziročnej zmeny v efektívnosti výberu DPH (0,26 % HDP)⁵. Ďalším negatívnym faktorom je aktualizácia potenciálneho rastu ekonomiky nadol (0,10 % HDP). Pozitívny vplyv má naopak aktualizácia výšky

⁴ Cena za elektrickú energiu z obnoviteľných zdrojov je vyššia ako z konvenčných zdrojov. Pri podpore zelenej energie skrz dotácie dochádza k okamžitým platbám výrobcov po jej vyprodukovaní. Avšak do koncovej ceny elektrickej energie si distribútori tieto dodatočné náklady môžu preniesť na konečných spotrebiteľov až s dvojiročným oneskorením. Tak vzniká časový nesúlad medzi „subvenciami“, ktoré poskytujú distribútori výrobcov pri nákupe energie a poplatkami, ktoré následne vyberú od konečných spotrebiteľov. Tento časový nesúlad má za následok aj rozdiel v cene elektrickej energie.

⁵ Rast efektívnosti výberu DPH sa v dôsledku benchmarkovej revízie výrazne znížil najmä kvôli poklesu makrozákladne pre výpočet DPH. Zmena základne má priamy vplyv na výpočet efektivity DPH. Pri výraznej zmene makrozákladne vyplývajúcej z benchmarkovej revízie MF SR pristúpilo k aktualizácii celého časového radu. V prípade ponechania „zmrazených“ odhadov za roky 2016 a 2017 by bol odhad vplyvu opatrenia vyšší o 128 mil. eur, ale pri plnení výdavkového pravidla by bolo naďalej identifikované výrazné odchýlenie.

cyklických dávok v nezamestnanosti a cyklických dôchodkov⁶, ktoré sa pri výpočte upravených výdavkov odpočítavajú (0,07 % HDP).

GRAF 3: Faktory ovplyvňujúce odchýlku od výdavkového pravidla – porovnanie voči júnovému hodnoteniu (% HDP)

Zdroj: MF SR

I.3. Posúdenie výrazného odchýlenia

Hodnotenie výrazného odchýlenia v rámci celkového hodnotenia sa posudzuje na základe dosiahnutej úrovne štruktúrného salda a vývoja výdavkového pravidla. Pri oboch indikátoroch sa v prípade negatívneho odchýlenia v hodnotenom roku rozlišuje jeho miera :

- nevýrazné odchýlenie do 0,5 % HDP
- výrazné odchýlenie nad 0,5 % HDP

Výrazné odchýlenie od plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte môže nastať, ak došlo k výraznému odchýleniu aspoň v jednom z indikátorov a potvrdí ho aj celkové hodnotenie⁷. Celkové hodnotenie zohľadňuje aj ďalšie relevantné skutočnosti, ktoré notifikované údaje podľa Eurostatu nemusia zachytiť. Pri celkovom hodnotení je potrebné identifikovať len overiteľné a kvantifikovateľné vplyvy.

Na základe posúdenia oboch indikátorov v základnom hodnotení pristúpilo MF SR k posúdeniu dodatočných faktorov. Pri vývoji štruktúrného salda ako aj výdavkového pravidla došlo k výraznému odchýleniu od stanovenej cesty.

I.4. Dodatočne identifikované faktory

Ku koncu novembra 2019 MF SR identifikovalo nasledovné dodatočné faktory, ktoré je relevantné zohľadniť pri celkovom hodnotení roka 2018:

Výdavky na spolufinancovanie (dodatočný faktor pri výdavkovom pravidle)

⁶ Pri výdavkovom pravidle sa očisťujú výdavky, ktoré sú silne naviazané na ekonomický cyklus. Keďže sa v aktuálnom hodnotení Pravidla zvýšila cyklická zložka a ekonomika sa tak dostala výraznejšie nad svoj potenciál, zvýšili sa dôchodky vyplácané obyvateľstvu. Naopak dávky v nezamestnanosti sa miernie znížili, čo však nestačilo kompenzovať nárast dôchodkov.

⁷ Na základe matice (Vade Mecum on the Stability and Growth Pact, version 2017) pre postup pri hodnotení v preventívnej časti (viď table I.2, ktorú obsahovala aj predošlá verzia Vade Mecum). V prípade, že ani jeden z indikátorov nepoukáže na odchýlenie od požadovaných referenčných hodnôt MF SR neprístupuje k celkovému hodnoteniu.

Výrazná úspora na výdavkovej strane bilancie verejnej správy v porovnaní s východiskovým rokom 2015, kedy došlo k akcelerácii čerpania EÚ fondov, vychádzala z nižšej potreby spolufinancovania a tzv. vyvolaných investícií pri realizácii projektov z EÚ zdrojov. Pri rovnomernom postupe na ceste k vyrovnanému rozpočtu sa úspora v menšej miere opakovala aj v roku 2017. Pri dodržaní rovnakého prístupu sa upravuje o tento dodatočný faktor aj aktuálne hodnotenie výdavkového pravidla. Kumulatívny vplyv spolufinancovania zdrojov EÚ zo štátneho rozpočtu dosahuje oproti roku 2015 hodnotu -0,26 % HDP.

TABUĽKA 5: Výdavky ŠR na spolufinancovanie (mil. eur)

	2016	2017	2018
1. Výdavky ŠR na spolufinancovanie	269	227	311
- bežné výdavky a kapitálové transfery	185	148	197
- tvorba hrubého fixného kapitálu (THFK)	84	79	115
2. Priemer výdavkov na spolufinancovanie na THFK (za roky t až t-3)	214	188	172
3. Spolufinancovanie v upravených výdavkoch	399	336	368
Medziročná zmena upravených výdavkov na spolufinancovanie	-177	-63	32
Kumulatívny vplyv spolufinancovania zdrojov EÚ (% HDP)			-0,26

Zdroj: MF SR (ŠZU + prepočet)

I.5. Celkové hodnotenie

Na základe celkového hodnotenia dochádza k zvýšeniu výraznej odchýlky v prípade výdavkového pravidla. Zohľadnenie dodatočných faktorov v celkovom hodnotení znamená korekciu odchýlenia vo výdavkového pravidla na -1,3 % HDP. Pri štruktúrnom salde nedochádza k zmene. MF SR tak v rámci celkového hodnotenia potvrdzuje výrazné odchýlenie vo vývoji oboch hodnotených indikátoroch (Tabuľka 6).

TABUĽKA 6: Celkové hodnotenie výdavkového pravidla po zohľadnení dodatočných faktorov (ESA2010, % HDP)

	2018
Odchýlenie od výdavkového pravidla	-1,09
Dodatočné faktory pri aplikácii celkového hodnotenia	
- Kumulatívny vplyv spolufinancovania zdrojov EÚ	-0,26
Celkové hodnotenie odchýlenia od výdavkového pravidla*	-1,35
Splnenie výdavkového pravidla po zohľadnení dodatočných faktorov	nie

* (>=0) ide o súlad s pravidlom, ak je < 0 zároveň >0,5 ide o nevýrazné odchýlenie, ak <=-0,5 ide o výrazné odchýlenie Zdroj: ŠZU, prepočet MF SR

I.6. Návrh princípov korekčného mechanizmu

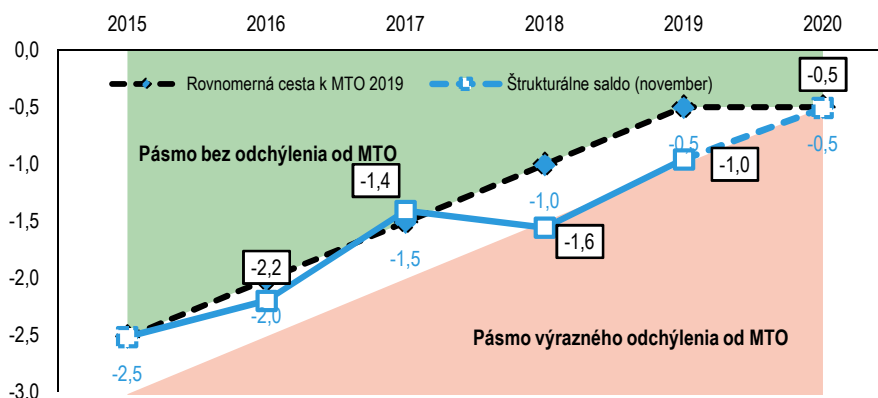
V súlade s rozhodovacou maticou Paktu stability a rastu, MF SR navrhuje spustenie korekčného mechanizmu. Korekčný mechanizmus je definovaný v zákone č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách a pozostáva zo stanovenia limitu verejných výdavkov a opatrení na obdobie korekcie výrazného odchýlenia. Tento limit je definovaný ako maximálna výška celkových časovo rozlíšených konsolidovaných výdavkov verejnej správy.

V tomto kontexte navrhuje MF SR stanoviť limit celkových výdavkov v roku 2020 zodpovedajúci dosiahnutiu štruktúrného deficitu na úrovni 0,5 % HDP. Pri takto stanovenom výdavkovom limite sa predpokladá, že k celej korekcii výrazného odchýlenia z roku 2018 príde v roku 2020 dosiahnutím MTO v zmysle národnej legislatívy. Vládny návrh rozpočtu na rok 2020 predpokladá splnenie tohto cieľa. **MF SR zverejní návrh presného číselného limitu výdavkov po schválení rozpočtu verejnej správy, ktorý je momentálne v schvaľovacom procese v NR SR.** V limite konsolidovaných výdavkov verejnej správy v ESA2010 budú zohľadnené aj ďalšie legislatívne zmeny a opatrenia s vplyvom na verejné financie nad rámec vládneho návrhu rozpočtu z októbra.

Po zverejnení konkrétneho návrhu korekčného mechanizmu ho posúdi RRZ. Návrh korekčného mechanizmu podlieha rovnako ako posúdenie výrazného odchylenia hodnoteniu zo strany RRZ. V poslednom kroku vláda rozhoduje o jeho uplatnení formou uznesenia v priamej nadväznosti na stanovisko RRZ. Ak vláda rozhodne, že sa korekčný mechanizmus neuplatní, zašle NRSR písomné zdôvodnenie rozhodnutia o neuplatnení korekčného mechanizmu. Podrobnejší popis celého procesu hodnotenia je v Prílohe 1.

GRAF 4: Predpokladaný vývoj štrukturálneho salda do roku 2020 (% HDP)

Zdroj: MF SR

Pozn.: Pri návrhu rozpočtu na rok 2020 bola pre stanovenie nominálneho cieľa použitá cyklická zložka, ktorá je metodickým výpočtom odlišná od cyklickej zložky používanej v hodnotení Pravidla o vyrovnanom rozpočte. Tento rozdiel je však minimálny, na úrovni 0,01 % HDP.

MF SR navrhuje zverejniť aj monitoring plnenia výdavkového limitu na rok 2020 v máji a auguste 2020.

V rámci hodnotenia plnenia výdavkového limitu sa budú zohľadňovať prípadné zmeny vo výdavkoch krytých EÚ príjmami a výdavkoch, ktoré nie sú súčasťou rozpočtu z metodických dôvodov⁸. Podľa usmernenia EK má RRZ hodnotiť plnenie korekčného mechanizmu vo viacerých fázach aktivácie aj implementácie korekcie⁹. RRZ vo svojich hodnoteniach reaguje na publikované materiály MF SR alebo Vlády SR. Vzhľadom na prvú aktiváciu korekčného mechanizmu sa takýto materiál doteraz nepripravoval. Preto MF SR navrhuje zverejniť priebežnú správu o plnení výdavkového limitu v máji a auguste 2020, v nadväznosti na reportovanie výsledkov hospodárenia samospráv za 1. a 2. štvrťrok.

⁸ Napr.: Zo zákona sa nerozpočtujú podnikateľské príjmy a výdavky verejných vysokých škôl. Zároveň nie sú v rozpočte zahrnuté predpoklady vývoja príjmov a výdavkov niektorých subjektov ústrednej vlády (napríklad štátne podniky Rudné bane a Hydromeliorácie) a samospráv (niektoré podniky a neziskové spoločnosti). Zároveň sa nerozpočtujú niektoré výdavky súvisiace s benchmarkovou revíziou.

⁹ Common principles on national fiscal correction mechanisms: <https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0342:FIN:En:PDF>

PRÍLOHY

Príloha 1 - Postup pri hodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte

MF SR v prvom kroku posudzuje splnenie strednodobého cieľa. Ak zhodnotí, že tento cieľ nebol dosiahnutý, vyhodnocuje sa v ďalšom kroku, či Slovensko napredovalo dostatočne rýchlo k jeho splneniu. Dostatočný pokrok k splneniu MTO sa formálne posudzuje podľa toho, či došlo k tzv. výraznému odchýleniu od rovnomerného smerovania k dosiahnutiu stanoveného MTO u jedného z dvoch indikátorov (štrukturálne saldo a výdavkové pravidlo). Hodnotenie výrazného odchýlenia v rámci celkového hodnotenia sa posudzuje na základe dosiahnutej úrovne štrukturálneho salda a vývoja výdavkového pravidla vrátane dodatočných faktorov. Pri oboch indikátoroch sa v prípade negatívneho odchýlenia v hodnotenom roku rozlišuje jeho miera:

- odchýlenie menej ako 0,5 % HDP (t.j. nevýrazné odchýlenie)
- výrazné odchýlenie nad 0,5 % HDP

Akonáhle je identifikované odchýlenie aspoň na jednom zo sledovaných indikátorov MF SR automaticky pristupuje k celkovému hodnoteniu a teda prihladaniu na dodatočné faktory (prístup je plne transponovaný z tzv. sprievodcu k Paktu Stability a rastu, tj. Vade mecum). Celkové hodnotenie zohľadňuje aj ďalšie relevantné skutočnosti, ktoré notifikované údaje podľa Eurostatu nemusia spravidla zachytiť. Pri celkovom hodnotení je potrebné identifikovať len overiteľné a kvantifikovateľné vplyvy. K celkovému hodnoteniu (tzv. „overall assessment“ podľa Paktu Stability a rastu) nedochádza len v prípade, že došlo k splneniu oboch indikátorov v základnom hodnotení.

Následne plnenie strednodobého cieľa posudzuje Rada pre rozpočtovú zodpovednosť (RRZ). **Metodika MF SR sa odlišuje od metodiky používanej RRZ.** Postup RRZ kombinuje hodnotenie splnenia jednotlivého pravidla so samotným celkovým hodnotením a teda už počas hodnotenia indikátorov RRZ zohľadňuje všetky relevantné dodatočné faktory¹⁰. MF SR reaguje na hodnotenie RRZ zverejním stanoviska.

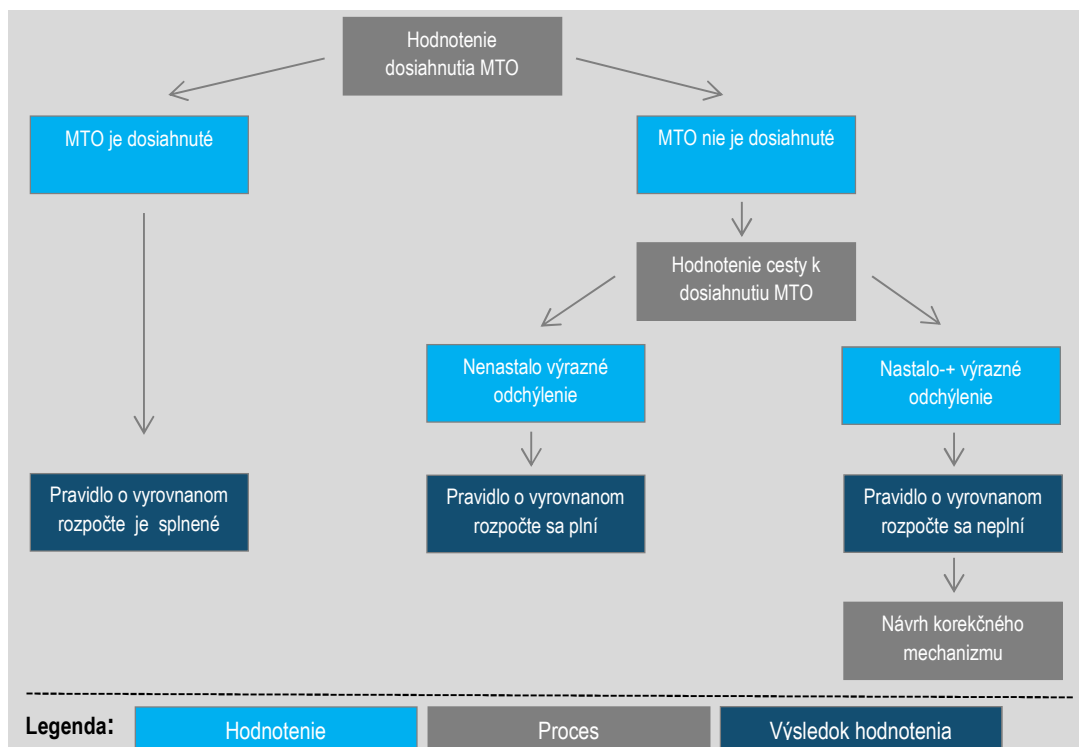
Matica celkového hodnotenia cesty k dosiahnutiu MTO v rámci preventívnej časti Paktu¹¹

Štrukturálne saldo Výdavkové pravidlo	Pravidlo rešpektované	Odchýlka	Výrazná odchýlka
Pravidlo rešpektované	Súlad	Potreba celkového hodnotenia (nemôže viesť k spusteniu korekčného mechanizmu)	Potreba celkového hodnotenia (môže viesť k spusteniu korekčného mechanizmu)
Odchýlka	Potreba celkového hodnotenia (nemôže viesť k spusteniu korekčného mechanizmu)	Potreba celkového hodnotenia (nemôže viesť k spusteniu korekčného mechanizmu)	Potreba celkového hodnotenia (môže viesť k spusteniu korekčného mechanizmu)
Výrazná odchýlka	Potreba celkového hodnotenia (môže viesť k spusteniu korekčného mechanizmu)	Potreba celkového hodnotenia (môže viesť k spusteniu korekčného mechanizmu)	Potreba celkového hodnotenia, silný predpoklad spustenia korekčného mechanizmu

¹⁰ Postup hodnotenia RRZ z publikácie Hodnotenie plnenia pravidla o vyrovnanom rozpočte za rok 2015 - december 2016, Príloha č.2.

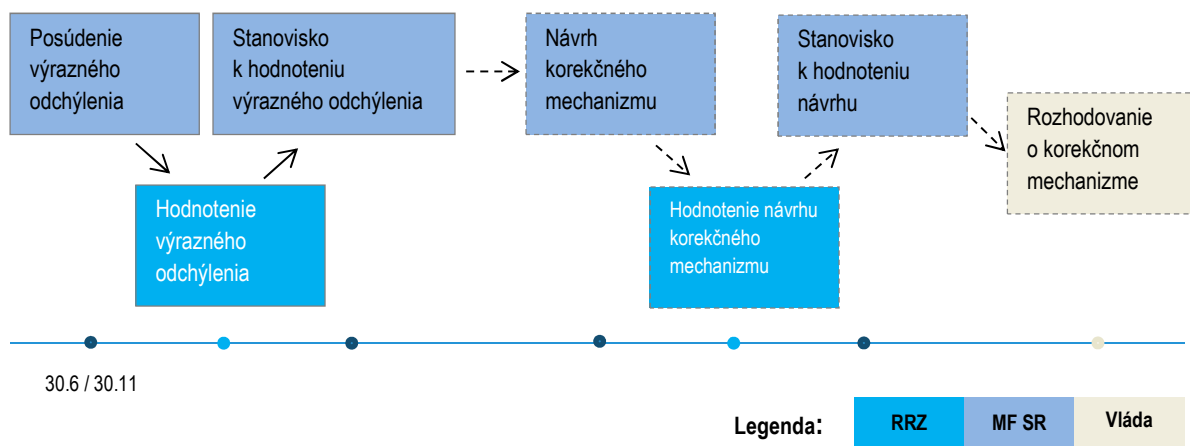
¹¹ Myslí sa tým Pakt stability a rastu.

Ak sa v rámci hodnotenia (aj potvrdením celkového hodnotenia) identifikuje výrazné odchylenie, dochádza k spusteniu korekčného mechanizmu a návrhu opatrení, ktoré umožnia splnenie strednodobého cieľa v stanovenom termíne. MFSR pripraví návrh, ktorý tiež posudzuje RRZ. Vláda následne rozhodne o korekčnom mechanizme, v rámci ktorého určí limit výdavkov a schváli opatrenia, ktoré sa budú v rámci korekčného mechanizmu realizovať. V prípade, že vláda neuplatní korekčný mechanizmus, musí zaslať Národnej Rade SR písomné zdôvodnenie rozhodnutia o neuplatnení korekčného mechanizmu. Nasledujúca schéma znázorňuje postup hodnotenia pravidla o vyrovnanom rozpočte.

Korekčný mechanizmus sa neuplatňuje, ak v danom roku nastali výnimočné okolnosti (Príloha 2). Jedná sa o udalosti, ktoré ovplyvňujú finančnú pozíciu verejnej správy a zároveň sú mimo kontroly dotknutej krajiny alebo o obdobie prudkého hospodárskeho poklesu.

V poslednom kroku vláda rozhoduje o jeho uplatnení. V legislatíve sú stanovené len termíny pre zverejnenie hodnotenia MF SR. Právne nie sú určené termíny pre postup nasledujúci po návrhu korekčného mechanizmu. Predpokladá sa, že sa bude prelínať s kalendárom predkladania Návrhu rozpočtového plánu resp. s Programom stability. Podrobnejšie je proces znázornený v nižšie uvedenej schéme.

Príloha 2 - Výnimočné okolnosti

Výnimočnými okolnosťami sa rozumejú nezvyčajné udalosti, ktoré sú mimo kontroly dotknutej krajiny a zároveň majú veľký vplyv na finančnú pozíciu verejnej správy alebo obdobie prudkého hospodárskeho poklesu vo vzťahu na danú krajinu alebo eurozónu ako celok. Okolnosti sa považujú za výnimočné len v prípade, že neohrozujú fiškálnu udržateľnosť danej krajiny. Presnejšie vymedzenie je uvedené v Pakte stability a rastu, avšak viaceré skutočnosti nie sú dostatočne definované na to, aby bolo možné jednoznačne rozhodnúť, či nastali výnimočné okolnosti.

Bližšie definované nie sú udalosti s veľkým vplyvom na finančnú pozíciu, obdobie negatívneho medzročného rastu HDP, dlhé obdobie veľmi nízkeho rastu HDP v porovnaní s potenciálom a taktiež prudký ekonomický pokles v eurozóne ako celku. V rámci vytvorenia jednotnej národnej metodiky pri hodnotení pravidla vyrovnaného rozpočtu MF SR posudzuje výnimočné okolnosti v súlade s RRZ.

Na základe toho MF SR posudzuje udalosť s veľkým vplyvom na finančnú pozíciu podľa definície v ústavnom zákone. Obdobie negatívneho medzročného rastu HDP sa rozumie ako reálny medzročný pokles HDP Slovenska. Za dlhé obdobie veľmi nízkeho rastu HDP v porovnaní s potenciálom sa považuje negatívna produkčná medzera vo výške aspoň 3 % potenciálneho HDP, pričom toto obdobie končí v momente, keď produkčná medzera klesne pod túto hodnotu.

Príloha 3 - Výpočet štrukturálneho salda

Trajektória k dosiahnutiu MTO nie je v národnej legislatíve¹² explicitne definovaná. Pre účely hodnotenia Pravidla o vyrovnanom rozpočte sa používa predpoklad rovnomernej cesty k MTO. Úroveň dosiahnutého štrukturálneho salda sa porovnáva s lineárnou trajektóriou sledujúcou rovnomerné znižovanie štrukturálneho deficitu v období medzi rokmi 2015 až 2019. Hodnota štrukturálneho deficitu nesmie byť výrazne pod referenčnou trajektóriou (odchýlenie nad 0,5 % HDP). Odchýlenie sa posudzuje na kumulatívnej báze ako rozdiel skutočne dosiahnutej úrovne štrukturálneho salda oproti úrovni zodpovedajúcej jeho rovnomernému znižovaniu až do dosiahnutia MTO.¹³ Hodnotenie pravidla o vyrovnanom rozpočte týmto sleduje splnenie MTO v stanovenom termíne. Podľa takto stanovenej trajektórie je pre dosiahnutie MTO v roku 2019 potrebná priemerná ročná konsolidácia štrukturálneho salda vo výške 0,50 % HDP¹⁴.

TABUĽKA 8 - Výpočet rovnomernej cesty pre dosiahnutie MTO (% HDP)

	2015 (východiskový bod)	2016	2017	2018	2019 (MTO)
Rovnomerná cesta k MTO 2019	-2,5	-2,0	-1,5	-1,0	-0,5
Požadovaná medziročná zmena		0,50	0,50	0,50	0,50

Zdroj: MF SR

Rozdiely pri výpočte štrukturálneho salda v národnej a EK metodike

MF SR v rámci svojej agendy používa pri jeho výpočte dve rôzne metodiky:

- **Národná metodika:** hodnotí sa rozpočtová pozícia za ukončený rok (tzv. ex-post hodnotenie). Zámerom je vyjadriť národný štrukturálny deficit, ktorý by mal lepšie odrážať ekonomický vývoj v SR. Tento prístup MF SR aplikuje práve v hodnotení pravidla o vyrovnanom rozpočte (Fiškálny kompakť).
- **Európska metodika** (s odhadom produkčnej medzery podľa oficiálnych prognóz Výboru pre makroekonomické prognózy) používa MF SR vo svojich európskych strategických dokumentoch (Program stability a Návrh rozpočtového plánu). V týchto strategických materiáloch je cieľom čo najviac sa priblížiť k hodnoteniu EK, ktoré má rozhodujúcu úlohu pri posudzovaní súladu fiškálnej politiky s európskymi pravidlami.

Odhad ekonomického cyklu

Národná a európska metodika sa líšia vo výpočte cyklickej zložky a zohľadnení jednotlivých jednorazových vplyvov. Národná metodika reflektuje disagregovaný prístup, v ktorom sa cyklická zložka odhaduje pomocou medzier v relevantných makroekonomických základniach.¹⁵ Disagregovaný odhad cyklickej zložky môže poskytnúť presnejší obraz o stave verejných financií SR, keďže štruktúra hospodárskeho rastu podlieha výrazným zmenám, ktoré agregovaný indikátor produkčnej medzery nemusí zachytiť dostatočne presne. Pre porovnanie, európska metodika používa agregovaný prístup, ktorý analyzuje vzťah medzi fiškálnymi indikátormi a produkčnou medzerou. Ďalším rozdielom medzi metodikami je zoznam jednorazových opatrení, potrebných pre výpočet štrukturálneho salda.¹⁶

¹² Na rozdiel od národnej metodiky, európskej pravidla vychádzajú priamo z Paktu stability a rastu (Pakt). Ten určuje požadovanú medziročnú zmenu štrukturálneho salda na základe produkčnej medzery, rizík udržateľnosti a výšky verejného dlhu. V prípade európskej legislatívy je teda horizont dosiahnutia MTO stanovený implicitne na základe požadovaného konsolidačného úsilia v súlade s Paktom.

¹³ Vyhodnocovanie odchýlenia na kumulatívnej báze umožňuje výraznejšiu konsolidáciu v jednom roku na úkor poľavenia v konsolidácii štrukturálneho salda v ďalšom roku.

¹⁴ Oproti predchádzajúcemu hodnoteniu za rok 2016 došlo z dôvodu aktualizácie cyklickej zložky a jednorazových efektov vo východiskovom roku 2015 k revízií pôvodnej výšky požadovanej ročnej konsolidácie (0,48 % HDP).

¹⁵ Inštitucionálne je priekopníkom tohto prístupu Európska Centrálna Banka a na Slovensku ho používa aj RRZ.

¹⁶ **Manuál MFSR** pre výpočet jednorazových opatrení.

TABUĽKA 9 - Rozdiely vo výpočte štrukturálneho salda v národnej metodike a EK metodike

	Fiškálny kompakt (1)		Návrh rozpočtového plánu 2020 (2)		Rozdiely (3=1-2)	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
1. Saldo verejnej správy	-1,0	-1,1	-1,0	-1,1	0,0	0,0
2. Cyklická zložka	0,4	0,5	0,1	0,5	0,3	0,0
3. Jednorazové opatrenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4. Štrukturálne saldo	-1,4	-1,6	-1,1	-1,5	-0,3	0,0
<i>p.m. Konsolidačné úsilie</i>	<i>0,8</i>	<i>-0,1</i>	<i>1,3</i>	<i>-0,5</i>	<i>-0,5</i>	<i>0,3</i>

Zdroj: MF SR

Jednorazové a dočasné opatrenia

Na základe definície uvedenej v zákone o rozpočtových pravidlách verejnej správy sa jednorazovým vplyvom rozumie príjem alebo výdavok, ktorý nemá trvalý alebo opakujúci sa charakter a má časovo obmedzený vplyv na saldo rozpočtu verejnej správy.

Tento materiál hodnotí fiškálnu pozíciu Slovenska za ukončený rok a preto je smerodajné zachytiť jednorazové opatrenia pre účely výpočtu „skutočného“ štrukturálneho deficitu. Nižšie sa uvádzajú jednorazové vplyvy podľa národnej metodiky v relevantných rokoch pre vyhodnotenie pravidla o vyrovnanom rozpočte. Národná metodika sa zameriava aj na technickú úpravu notifikovaných údajov v národných účtoch (napríklad rozdielne zaznamenanie príjmov z DPH).

TABUĽKA 10 - Jednorazové vplyvy (ESA2010, mil. eur)

	2015	2016	2017	2018
- príjem/úhrada DPH z PPP projektu R1 (Granvia)	-6	-6	-6	-6
- časové rozlíšenie zaznamenania príjmov DPH (skutočná aktualizácia)	12	-34	16	16
- vratky domácnostiam za spotrebu plynu		-46		
- pokuta PMÚ - prevod na Slovenskú konsolidačnú a.s.		-26		
SPOLU - národná metodika	6	-112	11	11
v % HDP	0,0	-0,1	0,0	0,0

Zdroj: MF SR

Splácanie DPH z PPP projektu - v roku 2011 došlo k pozitívnemu vplyvu na saldo VS z dôvodu zaplatenia DPH spojenou s PPP projektom R1 vo výške 174 mil. eur. Zaplatená DPH bola imputovaná do národných účtov ako pohľadávka v roku 2011 napriek tomu, že výstavba prebiehala od roku 2009. V nasledujúcich 30 rokoch sa bude stav preddavkov postupne znižovať o pomernú časť 6 mil. eur ročne s negatívnym vplyvom na saldo VS.

Časové rozlíšenie zaznamenania príjmov z DPH - úprava vychádza z nedokonalostí aktualizácie DPH podľa metodiky ESA2010. Aktualizácia podľa ESA2010 vychádza z tzv. „metódy posunutého cashu“, kde hotovostný výnos je priradený do jednotlivých období s fixným posunom. Daňová kontrola a s ňou súvisiace oneskorené vyplatenie nadmerných odpočtov (NO) môže výrazným spôsobom ovplyvniť aktuálny výnos DPH podľa ESA2010.

Vratky domácnostiam za spotrebu plynu - opatrenie vlády, týkajúce sa domácností využívajúcich plyn na varenie, ohrev vody, či na vykurovanie. Vratky za plyn začalo MH SR vyplácať začiatkom roku 2016 a jednorazový vplyv na saldo VS dosiahol 46 mil. eur.

Pokuta protimonopolného úradu (PMÚ) - PMÚ v roku 2006 rozhodol o tom, že šesť stavebných spoločností uzavrelo kartelovú dohodu a porušili tak zákon o ochrane hospodárskej súťaže. Koncom roku 2013 potvrdil Najvyšší súd SR oprávnenosť pokuty vo výške 44,8 mil. eur s pozitívnym jednorazovým vplyvom na príjmy v roku 2014. Stavebné spoločnosti sa voči rozhodnutiu odvolali, no Najvyšší súd SR pokutu opätovne potvrdil. Časť

spoločností pokutu uhradila, pričom zvyšná časť vo výške 26,1 mil. eur bola prevedená na Slovenskú konsolidačnú, a.s. a negatívne tak ovplyvnila saldo VS v roku 2016.

Príloha 4 - Plnenie výdavkového pravidla

Pri výpočte výdavkového pravidla dochádza k úprave celkových nominálnych výdavkov verejnej správy o výdavkové položky, ktoré nie sú priamo pod kontrolou vlády, resp. majú svoj priamy zdroj financovania. Medzi tieto položky zaraďujeme:

- úrokové náklady súvisiace s financovaním dlhu,
- výdavky reagujúce na ekonomický cyklus,
- výdavky financované z fondov EÚ,

Zároveň, upravený rozsah výdavkov berie do úvahy národné investície vyhladené o silné medziročné výkyvy¹⁷.

Takto upravené výdavky (tzv. primárny výdavkový agregát) sa následne očisťujú o diskrečné príjmové opatrenia, metodické úpravy a jednorazové vplyvy (Príloha 3). K očisteniu dochádza z dôvodu, aby bol umožnený len taký nárast výdavkov, ktorý je krytý dodatočnými príjmami.

Príjmové diskrečné opatrenia

Diskrečné opatrenia sa zaznamenávajú podľa metodiky EK pomocou tzv. dodatočných vplyvov (marginálnych zmien). Rozlišuje sa, či ide o trvalé alebo jednorazové opatrenie. Medziročné vplyvy jednotlivých opatrení sa týkajú „zmeny levelu“ (abstrahuje sa od vplyvu napr. postupného oslabovania rozpočtových vplyvov v porovnaní s makroekonomickou základňou). V súlade s postupom v Návrhu rozpočtového plánu sa kvalifikujú len diskrečné príjmové opatrenia s dopadom nad 10 mil. eur aspoň v jednom z uvedených rokov.

MF SR aktualizovalo údaje za rok 2018. Za predošlé roky ostávajú údaje nerevidované v súlade s princípom „zmrazenia“ tak, ako boli zverejnené v predbežnom hodnotení Pravidla o vyrovnanom rozpočte. Kvôli výraznej zmene makrozákladne vyplývajúcej z benchmarkovej revízií sa pristúpilo k aktualizácii celého časového radu v prípade opatrenia na výpočet efektivity DPH¹⁸.

TABUĽKA 11 - Príjmové diskrečné opatrenia (dodatočný vplyv v mil. eur, ESA2010)

	2016	2017	2018
Daň z pridanej hodnoty - zníženie sadzby na vybrané potraviny. Znížená sadzba DPH (10 %) na vybrané základné potraviny	-77	0	0
Odvodová odpočítateľná položka (OOP) pre nízko príjmových zamestnancov (vrátane zmeny výpočtu OOP, zrušenie OOP pre zamestnávateľa)	-120	21	35
V období od 15. marca 2015 do 15. júna 2015 bol 2. dôchodkový pilier otvorený pre nových poistencov resp. pre tých, ktorý ho chceli opustiť.	13	0	0
Oslobodenie príjmu z obchodovania s cennými papiermi na regulovanom trhu po jednoročnom predbežnom období.	-11	0	0
Zníženie sadzby DPPO na 21%	0	-121	0
Zrušenie daňovej licencie	0	0	-100
Zvýšenie paušálnych výdavkov pre SZČO	0	-34	0
Zdaňovanie dividend skrz 7% zrážkovú daň	0	0	24
Súbor opatrení vedúci k zvýšeniu efektívnosti výberu DPH	197	107	-57
Zmena v administratívnych poplatkoch	19	-11	-20
Zvýšenie spotrebnej dane z tabakových výrobkov	0	30	3
Zrušenie max. vymeriavacieho základu pre zdravotné poistenie	0	97	0

¹⁷ Investície môžu v závislosti od konkrétneho projektu výrazne kolísať. V záujme vyššej stability ukazovateľa sa berie do úvahy štvorročný priemer namiesto aktuálnej hodnoty verejných investícií v danom roku.

¹⁸ Ide o výnimku metodiky „zmrazenia“ odhadu vplyvu opatrení pred rokom 2018. Keďže nie je metodicky zrejmé ako zachytiť zmenu správania daňových subjektov, tak sa pre výpočet efektivity DPH používa nárast príjmov nad rámec makrozákladne. Výrazná zmena makrozákladne tak má priamy vplyv na výšku tohto opatrenia. V prípade ponechania zmrazenia za staré roky 2016 a 2017 by bol odhadovaný výnos kumulatívne vyšší o 128 mil. eur.

Zvýšenie max. vymeriavacieho základu pre sociálne odvody	0	70	0
Postupný rast odvodu do II. piliera (automaticky od 2017 o 0,25 p.b./rok)	0	-28	-32
Neživotné poistenie – zavedenie odvodu z neživotného poistenia	0	16	14
Zdvojnásobenie sadzby osobitného odvodu v regulovaných odvetviach, a následné zníženie (2019, 2021)	0	63	0
Zvýšenie odplaty za poskytovanie služieb - EOSA	0	30	0
Zvýšenie odpočtu výdavkov na vedu a výskum	0	0	-15
Spolu	21	239	-149

Zdroj: MF SR

MF SR medzi metodické vplyvy v aktuálnom hodnotení zaradilo nasledujúce položky:

TABUĽKA 12 - Metodické vplyvy (v mil. eur, ESA2010)

Popis – metodické vplyvy	2016	2017	2018
Zmeny v štátom platenom poistnom (zdravotné, sociálne poistenie a ozbrojené zložky)	49	11	-82
Zmeny v imputovaných sociálnych príspevkoch	10	9	-1
Zmeny v schémach finančného sektora	-12	-4	2
Spolu – metodické vplyvy	47	16	-82

Zdroj: MF SR

Ide o vplyvy, ktoré z dôvodu spôsobu zaznamenania v národných účtoch môžu viesť k zmene výšky výdavkov, pričom automaticky spôsobujú zmenu protipoložky na príjmovej strane v metodike ESA2010, celkovo bez vplyvu na saldo. Zohľadnenie takýchto neutrálnych zmien na saldo na výdavkovej strane v plnej miere by viedlo k nadhodnoteniu resp. podhodnoteniu vývoja výdavkov.